

Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»

Факультет педагогічний

Кафедра соціальної роботи

“ЗАТВЕРДЖУЮ”:

Перший проректор

Набока О.Г.

«30» серпня 2021 р.

**РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

Основи соціально-правового захисту особистості

підготовки здобувачів першого
(бакалаврського) рівня вищої освіти

спеціальності 232 Соціальне забезпечення

за освітньо-професійною програмою
Соціальне забезпечення

мова навчання _____ українська

Розробник:

Стьопкіна А.С. – доцент кафедри соціальної роботи, кандидат педагогічних наук.

Рецензенти:

Трубник І.В., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри соціальної роботи ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»;

Березка С.Ф., кандидат психологічних наук, доцент кафедри практичної психології.

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри соціальної роботи

Протокол № 1 від 27 серпня 2021 р.

Завідувач кафедри

С.В. Коношенко

Погоджено групою забезпечення спеціальності 232 Соціальне забезпечення

Керівник групи забезпечення

С.В. Коношенко

Затверджено та рекомендовано до впровадження
вченою радою
Державного вищого навчального закладу
«Донбаський державний педагогічний університет»

«30» серпня 2021 р.

протокол № 1

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Обов’язкова	
Загальна кількість годин – 150	Рік підготовки:	
	1-й	1-й
	Семестр	
	1-й	1-й
	Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: контактних – 3 самостійної роботи студента – 5	28 год.	6 год.
	Практичні	
	34 год.	4 год.
	Лабораторні	
	-	-
	Самостійна робота	
	88 год.	140 год.
	Вид контролю: екзамен	

Метою вивчення навчальної дисципліни «Основи соціально-правового захисту особистості» є: поглиблення знань здобувачів, щодо сутності понять

та теоретичних основ соціально-правового захисту населення, сім'ї, молоді дитинства і материнства; опанування здобувачами технологіями роботи фахівців соціальної сфери з соціально-правовими документами та актами; методикою роботи з аналізу та оцінки потреби клієнтів у соціально-правовій допомозі.

**2. Матриця компетентностей, програмних результатів навчання, методів навчання, методів контролю з
навчальної дисципліни «Основи соціально-правового захисту особистості»**

Компетентності, які формуються з посиланням на шифр відповідно до освітньої програми	Програмні результати навчання з посиланням на шифр відповідно до освітньої програми	Методи навчання	Методи контролю
<p>Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності (за ЗК5 ОП);</p> <p>Здатність до міжособистісної взаємодії (за ЗК 13 ОП);</p> <p>Знання і розуміння нормативно-правової бази стосовно соціальної роботи та соціального забезпечення (за ФК2 ОП);</p>	<p>Вміння застосовувати статистичну, методичну та нормативну базу системи соціального захисту населення (за ПРН4 ОП);</p> <p>Використовувати базові знання про принципи державної соціальної політики та шляхи соціального забезпечення населення (за ПРН7 ОП).</p>	<p>Проблемне навчання (problem learning);</p> <p>змішане навчання (blended learning);</p> <p>технологія клікерс (clickers); метод конкретних ситуацій (МКС), кейс-метод</p>	<p>Усний контроль (індивідуальний, фронтальний);</p> <p>письмовий контроль (індивідуальний, фронтальний). Іспит.</p>

<p>Здатність використовувати методики інспекційних перевірок в системі соціального захисту населення (за ФК8 ОП);</p> <p>Здатність оцінювання якості соціальних послуг (за ФК11 ОП).</p>			
--	--	--	--

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
		л.	пр.	лаб.	с.р.		л.	пр.	лаб.	с.р.
Тема 1. Теоретичні основи соціально-правового захисту особистості	10	2	2	-	6	12	2	-	-	10
Тема 2. Соціальна політика в Україні	12	2	2	-	8	14	-	-	-	14
Тема 3. Основні завдання у діяльності фахівця соціальної сфери щодо забезпечення соціально-правового захисту особистості	10	2	2	-	6	12	2	-	-	10
Тема 4. Особливості сприйняття прав дитини у суспільстві	12	2	2	-	8	12	-	-	-	12
Тема 5. Соціально-правовий захист дітей та молоді за кордоном	12	2	2	-	8	12	-	-	-	12
Тема 6. Основні законодавчі акти, що захищають права та	10	2	2	-	6	12	-	-	-	12

інтереси дітей, понятійний апарат соціально-правового захисту особистості										
Тема 7. Безробіття і зайнятість трудових ресурсів у регіоні.	12	2	2	-	8	14	-	-	-	14
Тема 8. Соціально-правові особливості дії освітньої законодавчої бази	14	2	4	-	8	12	-	2	-	10
Тема 9. Соціально-правовий захист законних інтересів різних категорій дітей.	16	2	4	-	10	12	2	-	-	10
Тема 10. Соціально-правовий захист неповнолітніх	14	4	4	-	6	12	-	-	-	12
Тема 11. Соціальний захист прав і державна допомога дітям-інвалідам та дітям-чорнобильцям	18	4	6	-	8	14	-	2	-	12
Тема 12. Технології організації соціально-правового захисту дітей, їх сімей та молоді	10	2	2	-	6	12	-		-	12
Усього годин	150	28	34	-	88	150	6	4	-	140

4. Програма навчальної дисципліни

4.1. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочн а
1	Теоретичні основи соціально-правового захисту особистості	2	2
2	Соціальна політика в Україні	2	-
3	Основні завдання у діяльності фахівця соціальної сфери щодо забезпечення соціально-правового захисту особистості	2	2
4	Особливості сприйняття прав дитини у суспільстві	2	-
5	Соціально-правовий захист дітей та молоді за кордоном	2	-
6	Основні законодавчі акти, що захищають права та інтереси дітей, понятійний апарат соціально-правового захисту особистості	2	-
7	Безробіття і зайнятість трудових ресурсів у регіоні.	2	-
8	Соціально-правові особливості дії освітньої законодавчої бази	2	-
9	Соціально-правовий захист законних інтересів різних категорій дітей .	2	2

10	Соціально-правовий захист неповнолітніх	4	-
11	Соціальний захист прав і державна допомога дітям-інвалідам та дітям-чорнобильцям	4	-
12	Технології організації соціально-правового захисту дітей, їх сімей та молоді	2	-
Разом		28	6

4.2. Теми практичних занять

№	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Соціально-правовий захист особистості як навчальна дисципліна	2	-
2	Правові відносини в Україні. Система права	2	-
3	Сучасний стан та реформування сфери соціального захисту в Україні: правові питання	2	-
4	Правове регулювання соціальних пенсій в Україні	2	-
5	Соціальна політика та соціальний захист інвалідів в Україні	2	-
6	Соціальний захист безробітних та малозабезпечених громадян (регіональний аспект)	2	-
7	Соціальний захист людей похилого віку	2	-

8	Практика реалізації правозахисної функції фахівцем соціальної сфери	4	2
9	Соціально-правове забезпечення гендерної рівності	4	-
10	Правовий захист дітей від насильства та жорсткого поводження	4	-
11	Законодавче забезпечення соціально-правового захисту дітей і молоді в Україні	6	2
12	Соціально-правовий захист дітей з вадами у психофізичному розвитку	2	-
Разом		34	4

4.3. Самостійна робота

№	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Завдання, що потрібно вирішувати при здійсненні соціально-правового захисту населення.	6	10
2	Методологія вивчення соціально-правового захисту населення.	8	14
3	Соціальне обслуговування громадян похилого віку у територіальних центрах.	6	10
4	Законодавство про працю, зайнятість, та соціальний захист безробітних.	8	12

5	Соціальний захист бездомних громадян та безпритульних дітей	8	12
6	Принципи державної сімейної політики.	6	12
7	Компенсаційні виплати.	8	14
8	Особливості консультування дітей та молоді.	8	10
9	Визначення поняття „соціально-правове виховання”.	10	10
10	Особливості захисту майнових та особистих прав членів сім’ї.	6	12
11	Принципи державної сімейної політики.	8	12
12	Формування соціально-правових навичок завдяки дозвіллевій діяльності, та основні форми роботи фахівця.	6	12
	<i>Разом</i>	88	140

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Результати навчання студентів із вивчення навчальної дисципліни визначаються у балах, які виставляються згідно з критеріями оцінювання.

Оцінювання результатів навчання здійснюється під час проведення навчальних занять (лекційні, практичні) та самостійної роботи. Для студентів заочної форми бали розподіляються пропорційно годинам у навчальному плані, відведеним на навчальні заняття та самостійну роботу.

Оцінювання результатів навчання студентів у процесі *лекційного заняття* виставляється за такими критеріями: присутність здобувача на лекції (0,5 балів), складання її конспекту та активна участь у процесі лекції (0,5 балів).

Відповідь на *практичному занятті* оцінюється за наступними критеріями:

8-6 (3) бали - здобувач у повному обсязі опрацював програмний матеріал, основну і додаткову літературу, має глибокі й міцні знання, упевнено оперує набутими знаннями у вирішенні завдань, робить аргументовані висновки, може вільно висловлювати власні судження і переконувати інших, здатний презентувати власне розуміння питання.

5-3 (2) бали - здобувач володіє навчальним матеріалом, формулює нескладні висновки, може узагальнювати набуті знання і частково застосовувати їх у вирішенні завдань, аргументація на достатньому рівні.

2-1 (1) бали - здобувач загалом самостійно відтворює програмний матеріал, може дати стисло характеристику питання, але у викладеному матеріалі є істотні прогалини, є певні неточності як у відтворенні матеріалу, так і у висновках, аргументація низька, використання набутих знань у вирішенні завдань на низькому рівні.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти оцінюється у 44 б. (денна форма навчання) та 87 б. (заочна форма навчання).

Результати поточного контролю рівня знань студентів очної та заочної форм навчання (кількість отриманих балів) обов'язково доводяться

викладачем у наприкінці кожного заняття до відома всіх студентів і виставляються в «Журналі обліку поточної успішності та відвідування занять» та є підставою для одержання допуску до підсумкового контролю.

Шкала оцінювання: національна та накопичувальна 100-бальна

За накопичувальною 100-бальною шкалою	За національною шкалою	
	<i>для екзаменів, звітів з практики, курсових робіт</i>	<i>для заліків</i>
	90 – 100 балів	відмінно
89 – 75 балів	добре	
60 – 74 балів	задовільно	
26 – 59 балів	незадовільно	не зараховано
0 – 25 балів	неприйнято	

Допуск до підсумкового контролю з навчальної дисципліни становить 60 балів, визначається як сумарна мінімальна кількість балів, яку має набрати здобувач вищої освіти для отримання позитивної оцінки «задовільно», крок шкали – 1. При цьому межа незадовільного навчання становить 59 балів.

Здобувачі вищої освіти, які за поточним оцінюванням у семестрі мають результат навчання з дисципліни 60 балів і вище, можуть, за бажанням, бути:

– звільнені від складання екзамену й отримати в результаті оцінювання

60-80 балів, що відповідають кількості балів поточного оцінювання з навчальної дисципліни;

– звільнені від складання екзамену й отримати в результаті оцінювання 81-100 балів, що відповідають кількості балів поточного оцінювання з навчальної дисципліни, за відсутності пропусків занять із усіх дисциплін семестру без поважних причин (до 10%), але за обов'язкового надання в деканат виконаних самостійних завдань із відповідної дисципліни;

– допущені до складання екзамену (у деканат обов'язково надається аркуш відповіді здобувача).

Розподіл балів, що присвоюється здобувачам, із розподілом за темами за результатами поточного контролю (денна форма навчання)

Тема	Лекції		Практичні заняття		Самостійна робота	
	Max	Min	Max	Min	Max	Min
Т 1	0,5	0,25	3	1	2	1
Т 2	0,5	0,25	3	1	4	1
Т 3	0,5	0,25	3	1	3	1
Т 4	0,5	0,25	3	1	4	1
Т 5	0,5	0,25	3	1	4	1
Т 6	0,5	0,25	3	1	3	1
Т 7	0,5	0,25	3	1	4	1
Т 8	0,5	0,25	6	1	4	1

T 9	0,5	0,25	6	1	6	1
T 10	0,5	0,25	6	1	2	1
T 11	0,5	0,25	8	1	4	1
T 12	0,5	0,25	3	1	3	1
Разом	6	3	50	12	44	12

Розподіл балів, що присвоюється здобувачам, із розподілом за темами за результатами поточного контролю (заочна форма навчання)

Тема	Лекції		Практичні заняття		Самостійна робота	
	Max	Min	Max	Min	Max	Min
T 1	1	0,25	-	-	7,25	1
T 2	-	-	-	-	7,25	1
T 3	1	0,25	-	-	7,25	1
T 4	-	-	-	-	7,25	1
T 5	-	-	-	-	7,25	1
T 6	-	-	-	-	7,25	1
T 7	-	-	-	-	7,25	1
T 8	-	-	5	1	7,25	1
T 9	1	0,25	-	-	7,25	1
T 10	-	-	-	-	7,25	1
T 11	-	-	5	1	7,25	1

Т 12	-	-	-	-	7,25	1
Разом	3	0,75	10	2	87	12

6. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: завдання для поточного та підсумкового контролю, іспити, реферати, доповіді, презентації результатів виконаних завдань, студентські презентації та виступи на наукових заходах, інші види індивідуальних та групових завдань.

Перелік екзаменаційних питань

1. Методологія вивчення соціально-правового захисту населення.
2. Здійснення завдань соціально-правового захисту населення.
3. Питання захисту прав дітей, причини такого явища.
4. Система підготовки фахівців у країнах-членах ЄС.
5. Історичні передумови та сучасна ситуація в галузі соціального захисту населення.
6. Програми підготовки фахівців до соціальної діяльності у зарубіжних країнах.
7. Інструменти соціальної політики.
8. Формування соціальної політики.
9. Пріоритети соціальної політики України.
10. Поняття «соціальний захист», «соціальне забезпечення», «соціальна підтримка», «соціальна допомога».

11. Історія розвитку соціального захисту в світі.
12. Етапи становлення соціального захисту.
13. Становлення соціального страхування в світі.
14. Відокремлення соціальної допомоги від соціального страхування.
15. Модель Бісмарка. План Беверіджа. Принципи Беверіджа.
16. Законодавчі засади соціального забезпечення.
17. Організація соціального захисту населення в Україні.
18. Поняття соціального забезпечення.
19. Пенсійне забезпечення в Україні на сучасному етапі.
20. Адресна соціальна допомога.
21. Соціальне обслуговування непрацездатних.
22. Пільги, гарантії та компенсації.
23. Основні напрями державної молодіжної політики в Україні.
24. Найважливіші соціальні проблеми молоді.
25. Складові соціально-правового захисту населення.
26. Кінцева мета соціальної держави.
27. Документи, що забезпечують соціально-правовий захист населення.
28. Закон, яким закріплені права учнів, студентів, вихованців.
29. Кризові групи дітей не охоплені соціальною роботою.
30. Здійснення контролю за житловим правом неповнолітнього.
31. Принципи державної сімейної політики.

7. Рекомендована література

Основна

1. Європейське право: право Європейського Союзу : підручник / за заг. ред. В. І. Муравйова : у 3 кн. : Кн. перша: Інституційне право Європейського Союзу / В. І. Муравйов, О. М. Шпакович, О. М. Лисенко, О. В. Святун. – К. : Ін Юре, 2018. – 312 с.

2. Закон України «Про соціальні послуги». Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text>

3. Історія та теорія соціальної політики України: Навч. посібн. / А.О. Ярошенко, Т. В. Семигіна, Н.В. Сухицька. За ред. А.О. Ярошенко. – К., НПУ імені М.П. Драгоманова, 2018. - 289 с.

4. Основи соціально-правового захисту особистості : курс лекцій / Упорядник Стюпкіна А.С. Слов'янськ: Вид-во Б. І. Маторіна, 2021. – 53 с.

5. Соціальна і гуманітарна політика : підручник / [авт. кол. : В. П. Трощинський, В. А. Скуратівський, М. В. Кравченко та ін.] ; за заг. ред. Ю. В. Ковбасюка, В. П. Трощинського. – К. : НАДУ, 2017. – 792 с.

Допоміжна

1. Беззуб І. Зарубіжний досвід регулювання ринку праці та можливості його використання в Україні [Електронний ресурс] / І. Беззуб // Центр досліджень соціальних комунікацій. – Режим доступу : http://nbuviar.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=919:rinok-pratsi&catid=8&Itemid=350

2. Генеральна угода про регулювання основних принципів і норм

реалізації соціально-економічної політики і трудових відносин в Україні на 2019–2021 роки від 1

3. Мірошніченко О. А. Становлення соціального права України – шлях до розвитку соціальної правової держави [Електронний ресурс] / О. А. Мірошніченко. – Режим доступу : http://www.ohchr.org/Documents/Countries/UA/Ukraine_Report_15April2014.doc

4. Національна стратегія у сфері прав людини [Електронний ресурс] Режим доступу : <http://www.president.gov.ua/documents/5012015-19364>

8. Інформаційні ресурси

1. <https://pravo.minjust.gov.ua/ua> Загальнонаціональний право просвітницький проект «Я МАЮ ПРАВО!»

2. <https://www.unicef.org/protection> (Дитячий фонд ООН (ЮНІСЕФ))

3. www.crin.org Сайт інформаційної мережі з прав дитини

4. www.hri.cf/children/ThematicIndex.shtml Інтернет з прав людини.

5. www.undp.org/rbec Регіональне бюро ПРООН для країн Європи та

СНД

9. Посилання на дистанційний курс

дистанційний курс «Основи соціально-правового захисту особистості» (<http://ddpu.edu.ua:9090/moodle/mod/page/view.php?id=17857>).